

अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग
टंगाल, काठमाडौं

मिति: २०७९।१२।१२ गते।

प्रेस विज्ञप्ति

विषय: अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगबाट विशेष अदालत काठमाडौंमा दायर भएका मुद्दाहरूमा विशेष अदालतबाट भएको फैसलाउपर आयोगलाई चित्त नबुझी सर्वोच्च अदालतमा पुनरावेदन गरिएको मुद्दा।

अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगबाट विशेष अदालत, काठमाडौंमा दायर भएका मुद्दाहरूमा विशेष अदालतबाट बिभिन्न मितिमा फैसला भएका मध्ये घुस/रिसवत, गलत लिखत तथा सरकारी कागजात सच्याई भ्रष्टाचार गरेको सम्बन्धी मुद्दामा आयोगको निर्णय अनुसार मिति २०७९।१२।१० गते सर्वोच्च अदालतमा पुनरावेदन गरिएको विवरण देहायानुसार रहेको छ ।

प्रवक्ता
भोला दाहाल

देहायः

क्र सं.	प्रतिवादी	मुद्दा	आयोगको मागदाबी	विशेष अदालतको फैसला र आधार	सर्वोच्च अदालतमा पुनरावेदन गरिएका आधार
१	कमलप्रसाद पराजुलीसमेत (वि.अ. को मु.नं. ०७६- CR-०१२९, वि.अ. को फैसला मिति २०७९।३।१३)	घुस/रिसवत, गलत लिखत तथा सरकारी कागजात सच्याई भ्रष्टाचार गरेको।	कमलप्रसाद पराजुली, मनहरी बराल, दिनेश के.एम., तोरण पराजुली, चक्रबहादुर श्रेष्ठ, मनोजकुमार पोखरेल, विजय सापकोटा, शैलेन्द्र ढकाल, वीरसिङ भण्डारी, पदमप्रसाद बजगाईं, जगदिशचन्द्र नेपाली र कम्प्युटर अपरेटरहरू रोशन गौतम र भोजप्रकाश न्यौपानेसमेत उपर गैरकानूनी लाभ लिएको विगो रू.२४,८०,०००।- कायम गरी भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ को दफा ३(१) र दफा ३(१) को देहाय खण्ड (च) बमोजिम सजाय गरी गैरकानूनी लाभ घुस/रिसवत वापत लिएको रू.२४,८०,०००।-ऐ. को दफा ३(१) बमोजिम असुल गरी जफत हुन र निजहरूले गलत लिखत श्रृजना हुनेगरी आफूहरूले प्रस्थान अनुमति प्रदान गरेको अभिलेखसमेत नराखी वा नरहने गरी प्रस्थान अनुमति दिई सार्वजनिक निकायमा रहने प्रमाणसमेत लोप हुने गरी प्रमाण नष्ट	फैसला प्रतिवादीमध्येका कमलप्रसाद पराजुलीलाई भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ को दफा ९ र दफा १२ को कसुर ठहर गरी दुवै कसुरमा जम्मा १० महिना कैद र रू ३०,०००।- जरिवाना हुने अन्य आरोप दाबी नपुग्ने र अन्य प्रतिवादीहरूले आरोपदावीबाट सफाई पाउने। आधार क. कमलप्रसाद पराजुलीले प्रस्थान अनुमति प्रदान गरिएको विवरण IMMI SYSTEM अभिलेखमा समेत नरहने गरी प्रस्थान अनुमति दिएको तथ्यलाई सम्बन्धित निकायबाट Desk Officer को पहिचानमा NOT FOUNDED समेत उल्लेख भई आएबाट प्रस्थान अनुमतिको प्रमाणसमेत लोप गरी गराई प्रस्थान अनुमति दिए दिलाएको देखियो। ख. कुनै कुराको आरोप लगाउनुमात्रै पर्याप्त हुँदैन, सो आरोप प्रमाणबाट पुष्टि गर्ने दायित्व पनि वादी पक्षमा प्रमाण ऐन, २०३१ को दफा २५ ले सुम्पेको अवस्थामा सोबमोजिम पुष्टि गर्न नसकेको अवस्थामा केवल आरोपमात्रको आधारमा दोषी ठहरयाउन मिलेन। यसर्थ प्रतिवादी कमलप्रसाद पराजुलीसमेतका प्रतिवादीहरूले आरोपदावीबाट सफाई पाउने। ग. कमलप्रसाद पराजुली वाहेक अन्य प्रतिवादीहरू कसुरमा इन्कार रही मौकामा र अदालतसमक्ष बयान गरेको तथा प्रतिवादी कमलप्रसाद पराजुलीले मौकामा पोल गरी बयान गरेको भए पनि अदालतसमक्ष बयान गर्दा सो व्यहोरा इन्कार गरी बयान गरेको। घ. अध्यागमन विभागको उजूरीमा यी अन्य प्रतिवादीहरूको नाम उल्लेख भएको पनि देखिएन। CCTV FOOTAGE मा यी प्रतिवादीहरूको उपस्थिति देखिएन। यसरी यी प्रतिवादीहरूविरुद्ध कुनै पनि प्रमाण मिसिल संलग्न रहेको नदेखिँदा यी प्रतिवादीहरूको हकमा वादीदावी पुग्न सक्ने देखिएन।	क. कुनै कुराको आरोप लगाउनुमात्रै पर्याप्त हुँदैन, सो आरोप प्रमाणबाट पुष्टि गर्ने दायित्व पनि प्रमाण ऐन, २०३१ को दफा २५ ले वादी पक्षमा सुम्पेको अवस्थामा सोबमोजिम पुष्टि गर्न नसकेको अवस्थामा केवल आरोपमात्रको आधारमा दोषी ठहरयाउन मिलेन। यसर्थ प्रतिवादी कमलप्रसाद पराजुलीसमेतका प्रतिवादीहरूले आरोपदावीबाट सफाई पाउने। ख. कुनै कुराको आरोप लगाउनुमात्रै पर्याप्त हुँदैन, सो आरोप प्रमाणबाट पुष्टि गर्ने दायित्व पनि वादी पक्षमा प्रमाण ऐन, २०३१ को दफा २५ ले सुम्पेको अवस्थामा सोबमोजिम पुष्टि गर्न नसकेको अवस्थामा केवल आरोपमात्रको आधारमा दोषी ठहरयाउन मिलेन। यसर्थ प्रतिवादी कमलप्रसाद पराजुलीसमेतका प्रतिवादीहरूले आरोपदावीबाट सफाई पाउने। ग. कमलप्रसाद पराजुली वाहेक अन्य प्रतिवादीहरू कसुरमा इन्कार रही मौकामा र अदालतसमक्ष बयान गरेको तथा प्रतिवादी कमलप्रसाद पराजुलीले मौकामा पोल गरी बयान गरेको भए पनि अदालतसमक्ष बयान गर्दा सो व्यहोरा इन्कार गरी बयान गरेको। घ. अध्यागमन विभागको उजूरीमा यी अन्य प्रतिवादीहरूको नाम उल्लेख भएको पनि देखिएन। CCTV FOOTAGE मा यी प्रतिवादीहरूको उपस्थिति देखिएन। यसरी यी प्रतिवादीहरूविरुद्ध कुनै पनि प्रमाण मिसिल संलग्न रहेको नदेखिँदा यी प्रतिवादीहरूको हकमा वादीदावी पुग्न सक्ने देखिएन।

		<p>गरी गराई भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ को दफा ९ र ऐ. ऐनको दफा १२ को कसुरसमेत गरेको देखिएकोले सोही ऐनको दफा ९ र दफा १२ बमोजिमसमेत सजाय हुन।</p>		<p>तत्कालै घा जाँच वा स्वास्थ्य परीक्षण गराउन अस्पताल पठाइने कार्यविधि सुनिश्चित छ। अदालतबाहेक अन्यत्र अभियुक्तले व्यक्त गरेका कुरा प्रमाणमा ग्रहण गर्दा सतर्कता अपनाउनुपर्ने। अन्य स्वतन्त्र प्रमाणले पुष्टि गरेको अवस्था र अधिकारप्राप्त अधिकारीसमक्षको आफ्नो कथन इच्छाविरुद्धको हो भनी लिएको जिकीर विश्वास गर्न सकिने आधार नदेखाइएको अवस्थामा सो कथन प्रमाण शून्य हुन्छ भन्न नसकिने भनि सिद्धान्त प्रतिपादन भएको अवस्था छ। प्रस्तुत मुद्दामा समेत प्रतिवादीले कसुर स्वीकारी निजको बयान अन्य स्वतन्त्र प्राणहरूबाट पुष्टि भएको, बयानको क्रममा प्रतिवादीलाई कुनै पनि प्रकारको भय, त्रास, धम्की प्रयोग नभएको तथा त्यस्तो भय, त्रास र धम्कीको प्रयोग गरी सावित्री बयान गराइयो भनी म्याद थपको समयमा अदालतसमक्ष तथा अन्यत्र कहिकतै उजूरी गर्ने तथा निवेदन दिने कार्य नभएको अवस्था रहेको र उक्त बयान प्रतिवादीले हस्तलिखितरूपमा आफूले लेखेको तथ्य स्वीकार गरिरहेको अवस्थामा मौकाको कसुर स्वीकारी तथा सहप्रतिवादीलाई पोल गरी गरेको बयान प्रमाणको रूपमा ग्रहण गरी सम्पूर्ण प्रतिवादीहरूलाई अभियोग मागदावीअनुसार कसुर ठहर गरिनुपर्नेमा प्रतिवादी कमलप्रसाद पराजुलीलाई आंशिक कसुर ठहर र अन्य प्रतिवादीलाई सफाइ दिएको उक्त फैसला त्रुटीपूर्ण देखिएकोले उक्त फैसला खारेज गरी अभियोग मागदावीबमोजिम कसुर ठहर गरी सजाय गरिनुपर्ने देखिन्छ।</p> <p>ग. कमलप्रसाद पराजुली बाहेक अन्य प्रतिवादीहरू कसुरमा इन्कार रही मौकामा र अदालतसमक्ष बयान गरेको तथा प्रतिवादी कमलप्रसाद पराजुलीले मौकामा पोल गरी बयान गरेको भए तापनि अदालतसमक्ष बयान गर्दा सो व्यहोरा इन्कार गरी बयान गरेको भन्ने सम्बन्धमा Common Law System अन्तर्गतको फौजदारी न्याय प्रक्रियामा पीडकलाई समेत Right to Silence को साथै Self Criminalization गर्न वाध्य नपारिने हक रहेको अवस्थामा प्रतिवादीहरूले मौकामा र अदालत समक्ष कसुरमा इन्कार रही बयान गर्दैमा निजहरू निर्दोष रहेको भनी मान्न मिल्ने अवस्था रहँदैन। यद्यपि कसुरमा इन्कार रही बयान गरेको भए तापनि SMS विवरणहरू आदानप्रदान आपासमा मिलेमतो गरी प्रस्थान अनुमति दिनुपर्ने व्यक्तिहरूको नाम आदानप्रदान गरेको जसमध्ये १९९ जना व्यक्तिहरूले सम्बन्धित एयरलाईन्सबाट बोर्डिङ पास लिई प्रस्थानसमेत गरेको देखिएकोमा केहीको अध्यागमन कार्यालयमा रहेको IMMI SYSTEM मा प्रस्थान अनुमति दिने अधिकारीको अभिलेख देखिएकोमा केहीको NOT FOUNDED समेत उल्लेख भएको अवस्था रहेको देखिन्छ। IMMI SYSTEM का प्राविधिक विज्ञले वकपत्र गर्दा उक्त सफ्टवेयरको ID र PASSWORD उपलब्ध गराउने अधिकार तथा जिम्मेवारी अध्यागमन विभागका कम्प्युटर इन्जिनियरलाई हुने, ID र PASSWORD बिना अन्य व्यक्तिको पहुँच नहुने, उक्त सफ्टवेयरमा डेटा इन्ट्री गरेपछि सच्याउने तथा नष्ट गर्नेजस्ता कार्य जोकोही प्रयोगकर्ताबाट सम्भव नहुने भनी लेखाएको अवस्था रहेको छ। जसबाट प्रतिवादीहरूकै मिलेमतोमा आफूहरूले गैरकानूनी लाभ लिई सेटिङमा प्रस्थान अनुमति दिने दिलाउने कार्य गरी उक्त कार्यको प्रमाण लोप गराउने गलत मनसायले उक्त कार्य गरेको पुष्टि हुन आएको छ। प्रतिवादीहरूले अदालतसमक्ष गरेको बयानमा IMMI SYSTEM मा समयसमयमा खराबी आउने र उक्त समयको रेकर्ड नरहने भनी उल्लेख गरेको भए पनि IMMI SYSTEM मा खराबी आउँदा हार्ड कपीमा सोको रेकर्ड राख्नुपर्नेमा सो कार्यसमेत नगरेको अवस्थामा SYSTEM मा खराबी आउँदा रेकर्ड नरहने भन्ने कुरा कसुरबाट उन्मुक्ति पाउने उपाय बाहेक अन्य केही नरहेको देखिन्छ। यस्तो अवस्थामा अभियोग मागदावी बमोजिम कसुर ठहर गरिनुपर्नेमा प्रतिवादी कमलप्रसाद पराजुलीलाई आंशिक कसुर ठहर र अन्य प्रतिवादीलाई सफाइ दिएको उक्त फैसला त्रुटीपूर्ण देखिएकोले उक्त फैसला खारेज गरी अभियोग मागदावीबमोजिम कसुर ठहर गरी सजाय गरिनुपर्ने देखिन्छ।</p> <p>घ. अध्यागमन विभागको उजूरीमा यी अन्य प्रतिवादीहरूको नाम उल्लेख भएको पनि देखिएन। CCTV FOOTAGE मा यी प्रतिवादीहरूको उपस्थिति देखिएन। यसरी यी प्रतिवादीहरू विरुद्ध कुनै पनि प्रमाण मिसिल संलग्न रहेको नदेखिँदा यी प्रतिवादीहरूको हकमा वादीदावी पुग्न सक्ने देखिएन भन्ने सम्बन्धमा अध्यागमन विभागबाट लेखीआएको च.नं. ७४ मिति २०७६/४/२१ को पत्रमा अन्य प्रतिवादीहरूको नाम उल्लेख नभए तापनि SMS विवरणमा नाम उल्लेख भएका यानुहरूलाई अध्यागमन कार्यालय त्रिभुवन अन्तराष्ट्रिय विमानस्थलबाट प्रस्थान अनुमति प्रदान गर्ने कार्यमा निजहरूको समेत संलग्नता रहेको, प्रतिवादी कमलप्रसाद पराजुलीले मौकामा आयोगसमक्ष गरेको बयानमा प्रस्थान अनुमति दिँदा नामावलीहरू अध्यागमन कार्यालयमा कार्यरत समकक्षी साथीहरू र सहायक स्तरका साथीहरू साथै नेपाल एयरलाईन्सका केही साथीहरूबाट पनि नाम प्राप्त हुने गर्छ भनी खुलाई लेखाउनुका साथै अन्य प्रतिवादीहरूको समेत नाम उल्लेख भएको, SMS विवरणहरू प्रतिवादीहरूले आपसमा आदानप्रदान तथा मिलेमतो गरी प्रस्थान अनुमति दिएको</p>
--	--	--	--	--

					<p>सप्रमाण पुष्टि हुनुका साथै प्रतिवादी कमलप्रसाद पराजुलीले अन्य प्रतिवादीलाई पोल गरी गरेको बयानसमेत अन्य स्वतन्त्र प्रमाणहरूबाट पुष्टि भएको अवस्थामा अध्यागमन विभागको उजूरीमा यी अन्य प्रतिवादीहरूको नाम उल्लेख भएको पनि देखिएन । CCTV FOOTAGE मा यी प्रतिवादीहरूको उपस्थिति देखिएन । यसरी यी प्रतिवादीहरू विरुद्ध कुनै पनि प्रमाण मिसिल संलग्न रहेको नदेखिँदा यी प्रतिवादीहरूको हकमा वादीदावी पुन सक्ने देखिएन भनि आधार ग्रहण गरी गरेको फैसला त्रुटिपूर्ण रहेकोले बदरभागी छ ।</p> <p>इ. प्रतिवादी कमलप्रसाद पराजुलीलगायत अन्य प्रतिवादीहरूलाई भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ को दफा ३(१) को कसुरमा दफा ३(१) र दफा ३(१)(च) को कसुर ठहर नभएको सम्बन्धमा हेर्दा प्रतिवादी कमलप्रसाद पराजुलीले मौकाको बयानमा अध्यागमनबाट सेटिडमा मानिसहरू पठाउँदा १ जना वापत के कति रकम लिनु हुन्छ भन्ने सम्बन्धमा “हाम्रो कार्य सामूहिक रूपमा नै हुने गर्छन्” भनी लेखाउनुका साथै “यसरी मानिसहरूलाई प्रस्थान अनुमति प्रदान गर्न भनी एजेन्टले एयरपोर्टमा गाह्रो छ मिलाउनुपर्छ भनि प्रतिव्यक्ति १० हजार लिन्छन्” भनी लेखाएको अवस्था छ । निज प्रतिवादीहरू आपसमा मिलेमतो गरी गैरकानूनी लाभ लिएर १९९ जना यात्रुहरू र मिति २०७६।४।१५ गते कमलप्रसाद पराजुलीले IMMI SYSTEM मा अभिलेख नराखी ४९ जना गरी कुल २४८ जनाको प्रतिव्यक्ति रू.१०,०००।-(दशहजार) का दरले हुन आउने रू.२४,८०,०००।-(चौबीस लाख असी हजार) लाभ प्राप्त गरी आफूहरूबीच बाँडी लिए खाएको पुष्टि भएको अवस्थामा प्रस्तुत मुद्दामा सम्मानित अदालतबाट प्रतिवादी कमलप्रसाद पराजुलीको हकमा ऐ.ऐनको दफा ९ र १२ को मात्र कसुर ठहर गरी सजाय हुनुका साथै अन्य प्रतिवादीहरूको हकमा आरोप मागदावीबाट सफाइ दिने गरी भएको प्रस्तुत फैसला त्रुटिपूर्ण रहेकोले सम्पूर्ण प्रतिवादीहरूलाई भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ को दफा ३(१) को कसुरमा दफा ३(१) र दफा ३(१)(च) तथा ऐ.ऐनको दफा ९ र १२ समेतको कसुरमा सजाय हुन ।</p>
--	--	--	--	--	--